

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

1911

TIDNING FÖR SVENSKA KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET

AF

FÖRENINGEN DAGNY

FJÄRDE ÅRGÅNGEN

F. ENGLUNDS BOKTRYCKERI - STOCKHOLM 1911

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

BIOGRAFIER, MINNESTECKNINGAR, NEKROLOGER.				LAGFRÅGOR.	
Bugge-Wicksell, Anna. Af Ann Margret Holmgren	66	Ministärförändringen och vår rösträttsfråga	458	Gift kvinnas myndighet	149
Carlberg, Frigga. Af Hildur Öjer	373	Miss Isabel Cleghorn. Konferensen i Aberystwyth. Af H. J—n.	231	Moderskydd och barnavård	134
Cederlund, Anna. †. Af Ellen Kleman	49	Mänsklighetens syskonlif.	1	Petition angående försörjningsplikt och ogifta mödrars och deras barns rättsliga ställning	52
Cruppi, Louise. Af Anna Levertin	457	Professor Reuterskiölds rösträttsutredning. Af Lydia Wahlström	97, 109		
Curie, Madame. Af Eva Ramstedt	529	Statsministerns Bragelöfte	521	KVINNOFRÅGOR I ALLMÄNHET, SOCIALA FRÅGOR, LÖNEFRÅGOR.	
Djurberg, Hildur	449	Stockholms stads yrkesskolfråga. Af Axianne Thorstenson	349	En märklig motion i Stockholms stadsfullmäktige	159
Eschelsson, Elsa. †. Af Kerstin Hård af Segerstad	121	Studentexamen, arbetet och kvinnan. Af Ellen Kleman	411	En semesterfråga	29
Fry, Elisabeth. Af C. S. von Koch	508	Våra grannländer och rösträttsutredningen. Af Lydia Wahlström	197	En semesterfråga. Af Amå	147
Goldschmidt, Henriette. En veteran i kampen för höjandet af kvinnans bildning. Af Dagmar Josefson-Bäckström	541	Våra grannländer, rösträttsutredningen och kongressen	169	Ett brännande socialt spörsmål. Af Elsa Ek	149
Gripenberg, Alexandra. Af Maria Cederschiöld	361	Vår rösträttsfråga i remissdebatten	51	Gift kvinnas pensionering	4
Hierta-Retzius, Anna. 70 år. Af Maria Cederschiöld	397	Vår rösträttsfråga i riksdagen	229, 241	Kan prostitutionen afskaffas? Af G. B. ...	65
Kuczalska-Reinschmit, Paulina. Af A. M. J. L. K. P. R:s afgående ordförande. Doktor Lydia Wahlström. Af Ellen Kleman	310	RÖSTRÄTTSRÖRELSEN.			
Petterson, Anna och Kvinnliga Juridiska Byrån i Stockholm. Af Mary T. Nathorst	253	Centralstyrelsens valtaktik och högerkvinnorna. Af Hilma Borelius.	345	Kvinnan och de högre ämbetena. Löne-regleringskommitténs betänkande	61
Rodhe, Estrid. Af Lina Kullberg	481	Ett »skäl». Af E. P.	496	Kvinnorna och fullmaktstjänsterna. Fakulteternas i Lund och öfrigas utlåtande	115
Rudebeck, Sigrid. Af Frida Hjertberg	433	Ett telefonsamtal. Af Sigrid Platen	337	Kvinnorna och fullmaktstjänsterna. Löne-regleringskommitténs förslag	51
Rönström, Anna. Af Anna Lagerlöf	565	Genmåle. Af Ester Nennes	488	Kvinnorna och statstjänsterna	158
Själänder, Karolina. 70 år. Af Henrika Scheffer	450	Hvad skall man göra? Af Mångårig medlem af Fredrika-Bremer-förbundet	417	Kvinnors befordran till lärarebefattningar vid statens läroverk. Läroverksöfverstyrelsens utlåtande	89
Spridda drag ur Jenny Linds lif. Af Maria Holmström	534, 558	Hvad skulle vi ha gjort? Af Ester Nennes	459	Kvinnor som universitetslärare. Uppsala-fakulteternas utlåtande	99
Struve-Lindhagen, Anna. †. Af Aivva Uppström	39	Hvad är berättigadt i kvinnans sträfvan efter politiskt inflytande? (En analys och ett förslag af B. O.) Af Axianne Thorstenson	482	Löneprinciper. Af Anna Ljungberg	85
Sundbom, Anna. Af Klara Lindh	583	Hvem har brutit neutraliteten? Af Anna Björk	434, 466	Postsparbankens omorganisation och kvinnors befodringsutsikter. Af G. T—ll	242
Till Lotten Dahlgren. Den 23 april 1911	181	Af Jenny Velander	451	Reglementeringsfrågan inför Stockholms stadsfullmäktige. Af A. H—r	581
Ur Elsa Eschelssons eftermäle	244	L. K. P. R. och den politiska neutraliteten. Af Anna Whitlock	311, 336	Reglementeringskommitténs betänkande. En kort orientering. Af Anna Höjer	73
		Af Anna Wicksell	364	Är de norska kvinnornas rösträtt en kvin-nosaksseger? Af Hilda Sachs	555
		Af Ebba von Eckermann	321	1911 ÅRS KVINNOKONGRESSER.	
		Af Frisinnad	352	Arbetet vid Internationella Kvinnoför-bundets exekutiva möte 6—12 sept. 1911. Af Alexandra Skoglund	531
LEDANDE OCH POLITISKA ARTIKLAR, KOMMUNALA ANGELÄGENHETER, SKOL- OCH UNDERVISNINGSFRÅGOR.		Af Medlemmar af Uppsala F. K. P. R.	344	Carrie Chapman Catt	193
Ansvarsmedveten politik	13	Af Vän af F. K. P. R. som tills vidare utträdt ur förbundet	376	Delegerade och talare vid kongressen. (Porträtt)	273
De kommunala yrkesskolorna	591	L. K. P. R. och neutralitetsfrågan Af Anna Wicksell	474	Den internationella rösträttskongressen. Af Ellen Kleman	281, 293, 305
Den kvinnliga öfverlärafrågan	205	Af Jenny Velander	477	Den 6:te internationella rösträttskongressens rapport	388
En rättfärdigare lag	76	Af Många medlemmar af Ljungby F. K. P. R.	478	Det internationella kvinnoförbundet och dess möte i Stockholm 6—12 sept. Af Maria Cederschiöld	333
Frågan om kvinnliga öfverlärare i Malmö. Af G—n.	160	Professor C. A. Reuterskiölds utredning. Af Gulli Petrini	543	Det internationella kvinnoförbundets möte 6—12 sept. Af Maria Cederschiöld ...	415
Första-kammarupplösningen och vår rösträttsfråga	493	Rösträttsföreningarnas årsberättelser	200	Det internationella kvinnoförbundets möte i Stockholm. Af Ellen Kleman ...	422, 438
Handarbetslärarinnornas utbildning	392	Rösträttsutredningen	64	Det internationella kvinnomötet i Stockholm 6—12 sept.	385
Herr Lindhagen och kvinnorösträttsorganisationen	37	Slut på striden. Af Anna Whitlock	474	Det internationella rösträttsbaneret	274
Hvad vörsta vi af kongressen? Af Axianne Thorstenson	266	Statsministern och vår rösträttsfråga	28	Efteråt. Af Sigrid Platen	327
Kommunala yrkesskolor. Frågan inför sin lösning. Af Axianne Thorstenson	553	Stockholms stadsfullmäktiges anslag till kongressen	245	Elfrida Andrées domkyrkokör. (Porträtt)	268
Kvinnan och pressen. Af Kerstin Hård af Segerstad	577	Storartad donation till L. K. P. R.	157	Ett internationellt rösträttsmöte i Stockholm	441
Kvinnliga elevers tillträde till Hudiksvalls allmänna läroverks gymnasium. Af E. Skarin	520	Till högerns kvinnor. Af Mia Göransson	430	Ett tack från den prussiska delegationen vid den internationella rösträttskongressen i Stockholm	344
Kvinnliga elevers tillträde till Hudiksvalls läroverks gymnasium	208	Underliga rykten. Af Jenny Velander	464		
Kvinnliga öfverlärare. Af Anna Ljungberg	567	ÅRETS VALRÖRELSE.			
Kvinnornas rösträttsorganisation och de politiska partierna. Af Carl Lindhagen	40	Frisinnade landsföreningens valupprop och K. P. R.	254		

	Sid.		Sid.		Sid.
Ett tack från L. K. P. R.	320	Svenska Kvinnornas nationalförbund. Af Alexandra Skoglund.....	410	Andoux, Marguerite: Marie Claire. Rec. af A. G. D.....	163
Ett tack från Norge	356	Södra Sveriges förening för sjuksköterskehjem.....	259	Barn- och ungdomsböcker. Rec. af Anna Harpen	67
Ett tack och en hälsning från Finland ...	310	Vaksamhet.....	284	Berger, Henning: Bendel & C:o. Rec. af Maria Rieck-Müller	124
Festkantatens kompositör och diktare. (Porträtt)	268	UTLÄNDSKA KORRESPONDENSARTIKLAR, KVINNORÖRELSEN I UTlandet.		Bergman, Hjalmar: Amourer. Rec. af Maria Rieck-Müller	104
Finlands kvinnor som medborgare. Föredrag, hållet vid rösträttskongressen. Af Tekla Hultin	319	Alice Zimmerns bok om rösträttsrörelsen. Af Gina Krog	151	Blad ur »den svaga kvinnans historia». Af Metta Greger.....	15, 31, 139, 161, 172
Hilsen fra Island	449	Allmän rösträtt åt Norges kvinnor	374	Blomsterlökar och -litteratur. Af Ellen Nordenstreng	389
Hur festkantaten fick toner. Af Frigga Carlberg	267	Angående de förträffliga verkningarna af kvinnans rösträtt	29	Boken om Tjust. Rec. af Louise Stenbock, f. Mörner	7
Hur kan man skaffa sig rätt att närvara vid Internationella Rösträttsalliansens kongress?	76	Anti-suffragisternas tal. Af Ellen Wester	484	Brettner, Hildur: Barnet. Rec. af Maria Rieck-Müller	235
Inbjudan till Sjätte Världskongressen för kvinnans politiska rösträtt	127	Bref från London. Kvinnornas dag. Af Cecilia Milow	313	Bååth-Holmberg, Cecilia: Morfars bok. Rec. af Lotten Dahlgren	42
I. Internationella kongressen för moderskydd och sexualreform. Af Anna Brunnemann	470	Danskt regeringsförslag om rösträtt för kvinnor	28	Dahlgren, Lotten: Norrländska släktprofiler. Af Sigrid Leijonhufvud.....	604
Internationella rösträttsalliansens styrelse. (Porträtt)	272	De danska kvinnorna och författningsreformen	521	De Gamlas Dags tidning. Af A. H—n....	454
Kantat vid rösträttskongressen. Af Sigrid Leijonhufvud.....	269	De engelska kvinnornas rösträtt	271	Det gyldne bager. En ny bok af Helene Dickmar. Rec. af Lotten Dahlgren.....	300
Kongressnotiser	231, 236, 256	De turkiska kvinnorna och politiken	483	Ek, Elsa: En förpostfäktning. Rec. af Anna Höjer	18
Mrs Catt i Stockholm.	211	En kinesisk märkeskvinna. Doktor Jamey Kin. Från engelskan	368	Elgström, Anna Lenah: Gäster och främlingar. Rec. af Maria Rieck-Müller	353
Männens internationella förbund för kvinnorösträtten	299	En kvinnornas vän kandidat till Förenta Staternas presidentstol. Af Ellen Wester	533	Elmblad, Sigrid: Vi små i en vrå. Rec. af Anna Harpen	79
Norges kvinnor som medborgare. Föredrag vid rösträttskongressen. Af fru Louise Keilhau	356	En ny dufvopost.....	101, 113, 122, 351	Engström, Signe: Utanfö. Rec. af Maria Rieck-Müller	500
Några minnen från rösträttskongressernas Lapplandsresa. Af Syster Svea	354, 367, 379	Ett rösträttsmöte i Paris. Af E. F. Eugénie Bonnefois och hennes »école française». Af I. S.....	377	En turistfärd under sommaren 1828. Af Jenny Engelle	71, 90, 103
Preliminärt program för kongressen i Stockholm 12—17 juni 1911.....	134	Finska nattarbeterskor. En intressant enquete. Af M. Anholm	296	Fogelklou, Emilia: Medan gräset gror. Rec. af Hilma Borelius	174
Rev. Anna Shaw i Gustaf Vasakyrkan i Stockholm. Af Ellen Kleman	299	Finsk kvinnoförenings årsberättelse för 1910.....	512	Folkskolans Barntidnings julböcker. Af A. H—n.....	557
Rösträttskongressisternas Visbyfärd. Af Gerda Marcus	324	Framför parlamentshuset den 5 maj 1911. Af Evelyn Sharp	234	Fragment ur ett kvinnoöde. Af Sigrid Platen	186, 210, 223
Stockholms F. K. P. R:s möte i Musikaliska Akademien	301	Franska akademiens dygdepris. Af I. S.	392	Främlingskap. Af S—d Pl—n.....	257
To the Delegates and Members of the VI. Conference of the International Woman Suffrage Alliance	265	Från Mrs Catts land. Af Ellen Wester	276	F. T. Borg 1824—1893. Af Ellen Wester	162
Uppsala mottar den internationella rösträttskongressen	322	Från världens rösträttsfält. Af Ellen Wester.....	52, 135, 206, 255, 317, 375, 448, 505, 589	Förädlade folkknöjen. Af Fanny Ekenstierna.....	495
Våra ledare. Af Frigga Carlberg	270	Förslag om politisk rösträtt åt Islands kvinnor	159	Gustaf Vasas yngsta dotter. Af Sophie Charlotte von Sell	390, 427
SOCIALA OCH FILANTROPISKA FÖRETAG, BESKRIFNINGAR ÖFVER BYGGNADER OCH INRÄTTNINGAR, RESESKILD-RINGAR M. M.				Hallström, Per: Två sagodramer. Rec. af Sigrid Elmblad.....	186
Basel och »die grosse Messe». Af Naima Sahlbom.....	258	Hurra för Kalifornien!	485	Hellström, Gustaf: Kuskar. Rec. af Maria Rieck-Müller	198
Biograferna och Statens biografbyrå. Af Anna Harpen	426	Kvinnliga representanter i Kristiania stadsfullmäktige. Af A. M. H.....	14	Historisk litteratur. Elkan, Sophie: Ankarström. Rec. af Lydia Wahlström	30
En utbildningsanstalt. Af E—ll	176	Kvinnorna och förvärfarbetet	494	I solnedgången. Rec. af Lotten Dahlgren	592
Ett egendomligt buddistiskt bruk. Af Ida Trotzig	20	Kvinnorösträtten och socialdemokratien i Finland	386	Kvinnan och vetenskapen i nutid och forntid. Af Rolf Nordenstreng	517
Floras svenska segertåg och nyaste härförare. Af Ellen Nordenstreng	2	Kvinnorösträttsfrågan i tyska riksdagen	568	Kvinnorna i det landet Potu. Af Jenny Velander.....	283
Från Lissabon. Ett turistminne. Af Brita von Horn	510	Madame Alphonse Daudet. Af Anna Levertin	91	Lagerlöf, Selma: Liljecronas hem. Rec. af Sigrid Leijonhufvud.....	570
F. V. O. Handbok för fattigvårdsintresserade. Ann. af F. E.	523	Madame Curie och Franska Vetenskapsakademien. Af Elsa C. Nordin	32	Laurin, Carl G.: Våld och våld. Rec. af Lydia Wahlström.....	222
Invigningen af den nya skolbyggnaden vid Rimforsa.....	436	Moderskydds-rörelsen i Tyskland. Af E. K—n	469	Leijonhufvud, Sigrid: Erik Sparre och Stina Lillie. Rec. af Lydia Wahlström	594
Invigningen af Fredrika-Bremer-Förbundets landthushållningsskola.....	421	Mrs Catt i Köpenhamn. Af Ellen Wester	199	Lilljebjörn, Knut och Henrik: Hågkomster. Rec. af Susy Silfverbrand	595
Kungl. Högre Lärarinneseminarium — 50 år. Af Elisabeth Åberg	445	Mrs Ella Flagg Young. Af Hedvig af Petersens	16	Linder, Ulla: Villan vid hafvet. Rec. af Sigrid Elmblad.....	570
Kvindernes Kökken. Af E. W. P.	499	Norska regeringen och kvinnas rätt till statstjänst	101	Lindman, C. A. M.: Vi och våra blommor. Rec. af Ellen Nordenstreng... 403, 486, 595	
Landthushållningsskolan på Otterbach. Af S. Sbd.	571	Ny förlikningsbill i engelska underhuset	218	Ludvig Holberg och kvinnofrågan. Af S. Sbd	402
Moderata kvinnoförbundet. Af —ndv—	591	Resenotiser från kvinnliga arbetsområden. Af Naima Sahlbom	145	Lundberg-Nyblom, Ellen: Tre berättelser. Rec. af Maria Rieck-Müller	236
Några intryck från Visby. Af Märta Ekhoff	286	Stortingsrepresentanten Anna Rogstad	135	Malling, Mathilda: Systrarna på Ribershus. Rec. af Anna Harpen	44
Reseintryck från Orienten. Af Tyra Kleen	340, 439, 462	Svensk matiné i Paris. Af Spectatrice	93	Marie Antoinettes vänner. Af S—d Pl—n	487
Socialhygieniska fabrikskonsulenter. Af Gerda Meyerson	183	Till Förlikningsbillens historia. Af Ellen Wester	88, 185, 310, 547, 568	Medvetet och omedvetet. Af Hilma Borelius	486
		LITTERATURANMÄLNINGAR, UPPSATSER I LITTERÄRA ÄMNET, ESSAYER, KULTURSKILDRINGAR.		Modern religiös litteratur. Deissmann, Gustav Adolf: Paulus. Rec. af Lydia Wahlström.....	244
		Abelin, Rudolf: Privatrådsgårdens kalender. Rec. af Ellen Nordenstreng	326	Söderblom, Nathan: Det moderna religionsproblemet. Rec. af Lydia Wahlström	55
		Alkman, Elsa: En oförfäddlig. Rec. af Sigrid Elmblad	510	Norrbo, Elf: Barnaoffer. Rec. af Maria Rieck-Müller	377
		Almqvist, Gertrud: Boken om Erland Höök. Rec. af Ellen Kleman.....	522		
		Andersson, Anna Lisa: Kapten Bengts pojkar. Rec. af Maria Rieck-Müller	235		

	Sid.
Nyblom, Helena: Nye og gamle Digte och Dikter. Rec. af Sigrid Elmblad	175
Professorer i olja. Af Huck Leber	472
Ringertz, Gabrielle: Inkräkterska. Rec. af Maria Rieck-Müller	198
Samhällsskydd? Rec. af Anna Höjer	18
Schreiner, Olive: Kvinnan och arbetet. Rec. af Ellen Kleman	463
Starnberg, Märta: Typer och händelser. Rec. af Anna Harpen	44
Stjernstedt, Marika: Landshöfdingens dotter. Rec. af Sigrid Elmblad	546
Stjernström, Gustaf: Vinterboken. Rec. af Anna Harpen	79
Svenskarnas lynne. Af Lydia Wahlström	498
Svenson-Graner, Carl: Skogsberga by. Rec. af Anna Harpen	500
Söderberg, Hilma: Lagmanshus. Rec. af Sigrid Elmblad	570
Tre essaysamlingar. Rec. af Susy Silfverbrand	7
Törne, Elsa: Kärlek och Lycka. Rec. af M. R—M.	19
Ullman, Gustaf: Sagor om hjärtat. Rec. af Maria Rieck-Müller	124
Ur den danska kvinnans historia. Af Lydia Wahlström	534
Ur Sophiahemmets historia och arbete. Af F. E.	401
Wahlenberg, Anna: Fru Julias man. Rec. af Anna Harpen	285
Wahlenberg, Anna: Kärlekens förgårdar. Rec. af Anna Harpen	44
Åkesson, Ester: Färöarna. Rec. af Ellen Nordenstreng	339
Aslund, Frida: Bangkeholm. Rec. af Anna Harpen	584
Österling, Anders: Blommande träd. Rec. af Sigrid Elmblad	186

KONST, KONSTINDUSTRI, HEMSLÖJD.

Alice Nordins separatutställning. Af M. R—M.	102
Brunsson, Johanna, och hennes Konst- och Vafnadsskola. Af Maria Rieck-Müller	246
Föreningen Svenska Konstnärinnor. Af Maria Rieck-Müller	54
Konst. En ny konstitidskrift. Af M. C.	557
Konstkeramik. Af M. R—M.	196
Konstnärinnornas internationella utställning i Wien	89
Kvinnliga konstnärers utställning. Af E. K—n.	275, 282
Målning och skulptur. Kvinnliga konstnärer	256
Svenska konstnärinnors utställning. Af Anna Maria Roos	114, 123, 137
Svensk Hemslojds utställning på Nordiska Museet. Af Maria Rieck-Müller	556

MÖTEN, MÖTESREFERAT.

Barnavårdsmötet i Stockholm. Af Ellen Afzelius	219
Centralstyrelsens i L. K. P. R. 8:e årsmöte. Af Ellen Kleman	25
Flickskolemötet i Falun	399
Fredrika-Bremerförbundets årsmöte. Af S. L.	194
Fredrika-Bremerförbundskretsen i Malmö och bostadsfrågan	460
Från den socialdemokratiska kvinnokongressen i Stockholm	200
Gefleborgsförbundets af F. K. P. R. 3:dje årsmöte. Af Klara Lindh	209
Kvinnomöte i reglementeringsfrågan	524
L. K. P. R:s centralstyrelsemöte	309
L. K. P. R:s centralstyrelsemöte. Af Ezaline Boheman	326
L. K. P. R:s opinionsmöte i Stockholm	222
Professor Lundell och kvinnornas studentexamen	507
Skåneförbundets af F. K. P. R. årsmöte	80
Stockholms F. K. P. R. demonstrerar mot rösträttslöshet	453
Uppsalabref	101

DIVERSE.

Bref från Sundsvall	417
Dagny 1911	5, 17
Dagny 1912	568, 582
De Gamlas Dag. En vädjan	366
De Gamlas Dag. Af A. H—n	485
Det gick ändå! Af H. W—dh	185
Donation af Elsa Eschelsson	161
Elsa Eschelssons griftefärd. Af Kerstin Härd af Segerstad	136
Ett internationellt rösträttsstandar	68
Ett ord i kvinnornas titelfråga. Af Jenny Wallerstedt	56
Ett tack från Carl Lindhagen	9
Ett upprop från Polens kvinnor	603
Fredrika-Bremer-Förbundets stipendier ...	207
För hemmet:	
Bergström, Gertrud: Alkohol fria måltids- och läskedrycker. Anm. af Ellen Nordenstreng	327
Bergström, Gertrud, och Ingeborg Schagger: Födoämneslära. Anm. af Ellen Nordenstreng	596
Kokbok. Anm. af A. H—n	236
Konserveringsbok. Anm. af E. N—g.	300
Märkbok. Anm. af M. H.	57
Sonesson, Nils: Fruktkonservering. Anm. af Ellen Nordenstreng	326
Tvätt och strykning. Anm. af A. H—n.	68
Gift kvinnas deklaration	66
Hyllning af dr Lydia Wahlström	602
K. F. U. K:s 25-års jubileum	298

	Sid.
K. Högre Lärarinneseminariets 50-års-fest	461
Kvinnornas fest för madame Curie. Af Elpis	593
Madame Cruppi om den franska kvinnan. Af E. G. N—n.	556
Marie Curie mottager Nobelpriset. Af N. S.	582
"Minfru". Af Elpis	33
När timglaslet vändes. Af S—d Pl—n ...	601
Om —! Af Viola Björk	546
"Pennskaftens" stipendiefond	76
Rösträttskåseri. Af Jenny Velander	220
Själfdklarera!	88
Språk som samfärdsmedel	115
Till hjälp vid årets själfdeklaration	75
Umeåbref till Dagny. Af A. G—dt.	211
Unghögerns sexualsystem. Af Elpis	523
Upprop!	159

FRÅN ALLMÄNHETEN.

Högerkvinnornas utbrytning. Af E. A.	404
Högern och kvinnans politiska rösträtt. Af Grubblande	430
Kyrkofäders uttalanden om kvinnan. Af Ina Rogberg	604
Tack från Frigga Carlberg	393
Till Doktor Lydia Wahlström. Af Andrea Butenschön	548
Upprop. Af Rösträttskvinnor från Bohuslän	148

RIKSDAGEN.

Notiser	76, 99, 197, 207, 221, 233, 243
Riksdagsmotioner	56
Rösträttsmotioner	158, 171
Sjuksköterskornas arbetsförhållanden	171

INSÄND LITTERATUR.

Sid. 20, 102, 136, 152, 160, 183, 199, 212, 257, 285, 323, 343, 351, 376, 441, 449, 461, 478, 506, 521, 533, 549, 571, 582, 591, 603.	
---	--

NOTISER.

Sid. 9, 21, 33, 45, 57, 68, 80, 105, 117, 129, 141, 152, 176, 197, 212, 225, 237, 249, 260, 277, 289, 301, 313, 323, 335, 346, 357, 366, 369, 381, 393, 405, 426, 437, 453, 478, 489, 499, 512, 525, 537, 549, 581, 596.	
--	--

FÖRENINGSMEDDELANDEN.

Sid. 9, 33, 57, 69, 81, 93, 105, 117, 125, 141, 152, 164, 177, 183, 201, 212, 225, 249, 260, 277, 289, 313, 328, 357, 454, 467, 489, 501, 513, 525, 537, 549, 561, 572, 585, 597, 605.	
--	--

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 1.

Stockholm den 5 Januari 1911.

4:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år . . kr. 4: 50 1/2 år . . kr. 2: 50 3/4 " . . " 3: 50 1 " . . " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenterung sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgifvare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11-12. Sthlm 1911, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonsskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonnspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annonns bör vara inlämnad senast måndag f. m.
--	--	---	--	---

Mänsklighetens syskonlif.

"Den vind som smeker din panna eller som susar vid ditt fönster, den är ju barn af samma stora vind, som kringbrusar jordklotet, som far öfver alla jordens länder. Du hör i dess röst en röst ur universum.

Så är det ock med andans vind; och mer än någonsin i våra dagar, då ångan gjort förbund med andan och löst dess bundna vingar till en allt friare flykt genom världen. Och hör du det ej, hur den talar från kust till kust, från land till land, från stad till stad? Hör du ej känsla väckas af känsla, tanke svara på tanke, ton dallra vid ton och de små öarna gifva genljud af de stora världsdelarnas ackorder? — — Då måste du äfven höra, i denna tid, en viss melodi, en viss sång, som genomgår all annan och i hvilken folken, de fjärran skilda folken, harmoniskt sjunga tillsammans."

Vackrare än i dessa Fredrika Bremers inspirerade ord har väl knappast den mänskliga samhörighetens stora famnande tanke funnit sitt uttryck, och bättre motto kan icke Dagny sätta öfver ingången af det nya år, som genom de tvenne internationella kvinnokongresser, hvilka skola hållas i Stockholm, kommer att på ett alldeles nytt sätt väcka och lifva känslan af universellt samband kvinnorna emellan i deras sträfvan och önskemål. Detta år skall blifva en tid af vaknande impulser och idévidgande lif, af nytt och stärkande arbete. Känsla skall väckas af känsla och

tanke svara på tanke, och de skilda folkens sam-sjungna melodi, som Fredrika Bremer med diktarens känsliga öra hörde stiga ur ett i öfrigt förvirradt och disharmoniskt brus, skall ljuda fullt ut, förnimbar äfven för de liknöjda, de slösinta. Samhörighetskänslan skall fattas klarare än någonsin, och hoppfullare än förr skola kvinnorna i dess tecken våga skåda framåt mot den tid, som Fredrika Bremer siade om då hon, i samband med de här ofvan citerade orden, talar om förbrödring på jorden, om ett stort syskonlif, "i hvilket alla människor erkänna hvarandra såsom barn af samma fader, födda att med hvarandra dela samma arf af godt och glädje".

I sammanslutning, fram mot detta mål — *männskornas* syskonlif — är det som de skilda ländernas kvinnor hela jorden öfver sträfva, i och med att de arbeta på sin egen frigörelse. De arbeta till synes och för en tid *mot* mannen, men blott för att nå målet att stå *med* honom, som jämställda syskon i en fri och fullkomligare mänsklighet. Det var för detta som äfven Fredrika Bremer verkade i sin kamp för ljus och rymd och rörelsefrihet åt kvinnorna. Hon pekade på vägen för oss, och vi ha tagit upp kampens arf efter henne. I hennes tro, i hennes starka känsla af samhörigheten *männskorna* emellan, af mäns och kvinnors gemensamma arf af godt och glädje, sluta kvinnorna kedja jorden rundt i arbetet för sin sak.

Handwritten signature: S. C. M. ...

Floras svenska segertåg och nyaste härförare.

Intet torde — bredvid konsten — så I afspegla ett lands kulturella förhållanden som dess litteratur. Åskådligt och gradsäkert återger den tidsströmningarnas färg och styrka. Och i det stigande och fallande intresse, med hvilka dessa omfattas af folk och individer, ligger ofta inspirationens slumrande frö. Ju starkare kärlek, dess starkare inspiration. Så har alltid det som varit ett folk kärast, kommit att af dess skalder besjungas, från vikingatidens svärd, sköldar och skepp till våra dagars æroplan.

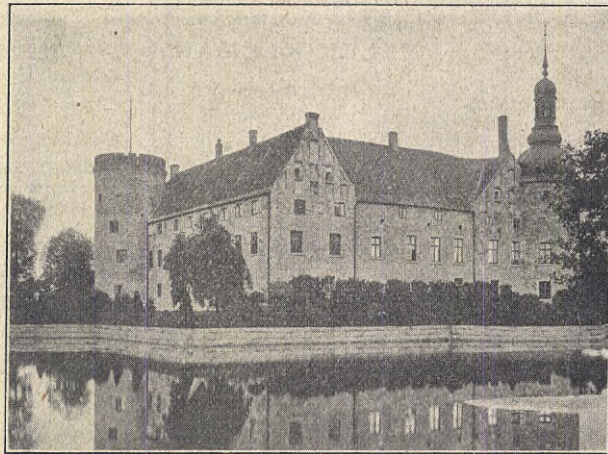
Och få områden skulle väl ligga närmare till hands för lyrisk behandling än Floras stora och strålande rike. Många af hennes barn ha äfven letat sig fram till skaldernas värld och där funnit vård och skydd. Men hos oss äro dessa små lyckliga vandrare ej talrika. Och de flesta af dem ha hittat dit på den stora internationella allfarvägen. I vårt land ha stigarna i allmänhet varit så dunkla och knaggliga, att de där ej förmått kämpa sig fram. Hvarför? Svaret ligger nära. Det stora, varma intressesets banbrytande kraft har saknats. Och dock ha vi en andlig jordmån, rikare och bördigare än någonstädes: våra medfödda naturforskarlag och våra frejdade naturforskarnamn.

Det har också funnits tider af bärande och lifskraftigt ljus, hvori det spirat och blomstrat som aldrig eljes i Sverige, och då äfven på botaniskt-hortikulturellt område kraftiga impulser gingo ut från vårt land. Men de tiderna ha gått förbi, och vi ha varit nära att glömma de stolta namn, som borde manat oss att värna om vårt eget. Trots att vi äro blomsterkonungens folk och arftagare, ha vi låtit andra folk ta den hortikulturella ledningen: briter och fransmän, holländare och amerikaner hvar på sitt område. Och det är just hvad deras litteratur utvisar.

I England t. ex. har allt från Shakspeares tid blomstervärlden varit föremål nästan för litterär kult. "The Daffodil song" följdes ej blott af en mängd andra blomsterhymner, utan äfven på prosa ha blommorna där blifvit t. o. m. monografiskt behandlade. Också i Sverige ägde något liknande rum. Det var nämligen ingen mindre än vår skaldekonsts fader, som först visade Flora äran af en sällsynt framskjuten plats. I Bröllops-Besvärs Ihugkommelse inleder Stiernhielm sin målade tidsskildring med följande rader

SIGRID STJERNSWÄRD
f. von Horn.

WIDTSKÖFLE.

Flora bepryder igiän med ^{svåra} roser och artige blommor.

Nu ser man narcisserna blå | samt späda violer

Bryta sig upp bland sniön | mot den lifgifwande Solen.

Primula veris är här Tulpaner af Hundrade färgor |

Trädgårdz Mästaren har nu stält sine snören i wincklar

Mäter i rutor och artige cart | Labyrinther oc Kringgång.

Den placeringen är beaktansvärd såsom betecknande för tidsmaken. Och för denna hade man tidehvarfvets upplysta och skönhetsälskande drottning att tacka. Sedan dröjde det länge, tills något dylikt upprepades. Rococotiden gaf visserligen ej renässansen efter i hortikulturellt intresse. Det var ej blott den franska smakens, det var Linnés århundrade; men de blomstrande trädgårdarna omgäfvade nästan undantagslöst slotten. Och så blef förhållandet en lång tid framåt. Men i den mån blommorna från slottens trädgårdar vandrade ned till herrgårdarnas och bondgårdarnas, började de att mera omhuldas af

folkintresset och uppmärksammas af skalderna. Nu hjälpte romantiken till, och Atterboms "Blommor" är ett af de bästa bevisen från denna senare tid.

De ytterst svaga försök till blomsterlyrik som sedan gjorts, ha endast förmått visa, hur långt vi aflägsnat oss från den tid, hvars motto var "Tillbaka till naturen!" Och så inbröt förvärvets, industrialismens skede med städerna som centralisationspunkt. Men all utveckling går i spiral, och med ändamålsenligheten som princip och associationen som medel ser vår tid annorlunda på lifvets möjligheter. Och de äro äfven i detta afseende hos oss ej få. Vi ha ej blott den andliga jordmånen, vi ha mycket mera: en sommar med dubbelt ljus — alltför litet beaktadt — och flerstädes i landet ett mildt kustklimat med långa sena höstar. I skogar, på fält, ängar och stränder håller Flora också hof; men med minst lika goda skäl som socialdemokraterna under storstrejken kunde hennes folk ha skäl att höja ropet: "hvar äro skalderna?" Dock, blommor äro lika kloka som försynta. Med äkta kvinnlig takt föredraga de att handla, och med färg, form och doft komma de den lyriska fatigdomen på skam — samt vinna sålunda sina allierade. Den första af dem — det skall tacksamt framhållas — var

Juvel- Guld- & Emalj arbeten.
DAVID ANDERSEN & Comp.
Hofjuvelerare.
4 Fredsgatan 4.

CLARA SMITT-DRYSELIUS,
BADLÄKARE.
ELEKTRISKA LJUSINSTITUTET,
24 B Grefvregatan 24 B, STOCKHOLM. A. T. 4225.

Inre, nervösa och reumatiska lidanden, ägghvita, sockersjuka, sömnlöshet m. m.
Specialitet: Kvinnosjukdomar.

August Strindberg, hvars förtjusande "Blomstermålningar" ännu höra till det allra yppersta som på svenska skrivits till blommornas lof. Flere följde. Liksom en gång storstadslifvet och industrien drifvit blommorna på flykt, så har nu en af vår tids mäktigaste strömningar, egnahemsrörelsen, återfört dem till social hederplats. Trädgårdarna öppnade sina grindar och hemmen sina dörrar. Stadsplanskonsten liksom hemkonsten fingo ögonen upp för deras skönhet, naturforskningen varnade att de hade ett sjäslif. Måleriet och skulpturen, där Hasselbergs Snöklocka och Näckros länge stått nästan som solitärer på detta område, vaknade till medvetande om deras värde. Om det sista vittnar Ottilia Adelsborgs blomsteralfabet, Alice Nordins symboliska statyetter, Olga Nyboms tulpaner, rosor och chrysantemum, Tyra Kleens orkidédans. Äfven modet det allsmåktiga tog dem i hägn.

De allierades tal var alltså stort. Och det som ännu fordrades skedde: sinnen och hjärtan öppnades på vid gafvel för de förfinande känslor, som förbindelsen med naturen alltid medför, hälst i en tid fylld af nervös och jagande id. Knappt hade det skett, förrän Floras och Pomonas skald stod redo.

Därmed var segertåget börjadt. Men Flora behöver ej blott folk och allierade, utan äfven härförare. Sådana har hon också, men sällsamt nog, mest manliga, ehuru kvinnan alltsedan Anakreons dagar lofsjungits för sin underbara makt att segra utan vapen. — Det är främst till professor Wittrock, direktör Abelin, docenten Wulff, arkitekten Klemming och en del trädgårdsarkitekter, som blomstervärlden med glad förtröstan blickat upp. Först på sista tiden ha kvinnor börjat ta en om ock blygsam del i kampens ledning.

Men nu uppträder en kvinnlig höfding i spelsen för en af de ståtligaste härar, som svensk jord fostrat, ej klädd i den praktiska försiktighetens gråa uniform, utan i lifsglädjens och sorglöshetens färgrika skrud. Det är slottsfrun till Widtsköfle, Sigrid Stjernswärd född von Horn, hvars käcka skaror af svenska narcisser och tulpaner, crocus och hyacinter, gladiolus, iris och liljor utbreda sig öfver allt Sveriges land. Visa och välförståndiga svenska fackmän skakade afrådande på hufvudet, då de hörde hennes planer. De stämde upp sina utnötta klagovisor om klimatets barskhet och det nys vansklighet — det gamla vanliga eländet. Men fru Stjernswärd lät ej sitt glada mod sjunka. Hon har fältherreblod i ådrorna och därtill keltisk iderikedom och företagsamhet. På modernelinjen leder hon sin ätt till de irländska earlarna af Mountcashel i Tipperary och genom dem till den frejdade storkonungen af Irland, Brian Boruma, segraren i slaget vid Clontarf, där 1013 vikingaväldet öfver Irland för alltid bröts.

Och hennes dådlust var hvarken ett hugskott eller en modenyck — eljes så vanlig hos kelterna — utan ett resultat af medfödda anlag och utvecklande studier. Redan som liten fyraåring brukade hon "hemma på Fituna gå med fullt af frö i fickorna". Denna håg ledde henne sedermera ej blott till amatörstudier i England och Schweiz,

utan äfven till systematiska fackstudier, dels under ett års vistelse vid Lady Warwick College i Studley, nära Birmingham, under ledning af mr Iggulden, dels hos den stora lökodlingsfirman Rush & C:o vid Dublin.

När hon kort därefter genom sitt giftermål med godsägaren Rudolf Stjernswärd blef härskarinna till Widtsköfle, fick hon rikt tillfälle att praktiskt tillämpa sina kunskaper på hortikulturens alla områden; men blomsterlökarna förblevo dock henne kärast. På sina ströftåg kring de vidsträckta egorna kom hon så en dag till Widtsköfle stora mossmark. Kvinnligt intuitivt framblixtrade då för hennes fackmannablick tanken: "Här skall bli lökodlingens stamort i Norden!" Och denna tanke omsatte hon genast i handling. En framstående fackman, mr W. White, införskrefs från England, och sedan tre år ledes arbetet af honom och hans son. Fru Stjernswärds grundsat "Sverige åt svenskarna" fullföljes samvetsgrant, trots eller rättare just emedan arbetet bedrivs under engelsk ledning, efter engelsk metod och med engelska lökstammar. Dessa äro efter hvad skörden utvisat af bästa och friskaste slag och alldeles fria från den på utländska lökar så ofta förekommande svampsjukdomen Botritis eller Sclerotis. Detta är af stor vikt för ett lyckligt resultat vid drifning och plantering.

Ännu ligga blott fem tunnland under odling, men meningen är att utsträcka den öfver hela 90 och därmed motarbeta den holländska importen. Att detta skall lyckas är otvifvelaktigt, liksom man lyckats i Danmark — för att ej tala om England och Irland, där narcissodlingen, hvad angår både kvantitet och sortantal, gått långt förbi den holländska.

Af hvilken betydelse detta vore för vårt land inses bäst, då man betänker, att de blomsterlökar, som årligen importeras, räknas i milliontal. Och fru Stjernswärds lök-millioner, nu närmare tio, äro i ständig tillväxt. Bland dessa intaga nacisserna, däraf 120,000 N. Poeticus ornatus, främsta rummet. Brittiska traditioner trogen, lägger hon nämligen hufvudvikten på narcisser. Dessa kanske de ädlaste af alla lökblommor äga hos henne sällsynt fina och äfven mindre vanliga representanter. Men också tulpanerna äro väl och rikt företrädade, särskildt de hos oss alltför litet kända och uppskattade sena frilandstulpanerna hvaribland de förnäma Darwinerna ej nog kunna framhållas.

Priserna ha delvis ställt sig något höga — helt naturligt vid en start — men de komma i år att betydligt sänkas. Lika förstklassiga som lökarna, är förpackningen. Papperet i påsarna är starkt men tunnt, och bohveteagnarne skydda utan att tynga; härigenom är en ovanlig hänsyn tagen till den eventuella köparens fraktutgifter.

Men fru Stjernswärd arbetar ej endast praktiskt, utan äfven teoretiskt. Den katalog, som hon förra våren utgaf och själf ensam utarbetat, vittnar om lika förfinadt omdöme som säker smak. Utstyrelsen är enkel och diskret. Den bär endast den betecknande påskriften: Svenska blomsterlökar, Widtsköfle, Skåne 1910 i fru Stjernswärds klara och kraftiga handstil. Kort och tydligt äro sarmärken och anvisningar gifna, något i dylika kataloger

HASSELBACKENS

blandning rekommenderas som ett utmärkt godt delikatesskaffe

Plantage-Kaffebränneriet,

Humlegårdsgatan 20 - Stockholm.

högst ovanligt. Och — under öfver alla under — indelningen är systematisk, utan hvarandra korsande indelningsgrunder, och kommer därigenom det något luggslitna påståendet om kvinnans bristande logik briljant på skam. Även i detta hänseende torde hennes katalog vara inom trädgårdsfacket ensamstående i Sverige.

Med logiken förenar stilen — där tillfälle gifves — en lockande charme; man nästan förnimmer doften och färgglädjen af narcisser och tulpaner. De ovanligare benämningarna, "kalyx" för krona, "kompost", som hos oss betyder något helt annat, för jordblandning, "rå" för skroflig, "marong" för kastanjebrun — dessa små engelska minnen förlåta vi henne därför så gärna.

Med lökodlingen är hennes företagsamhet icke slut, tvärtom — endast börjad; men som hon själf säger, hon vill ej ha sina "monument aftäckta förrän de äro färdiga". Den nya katalog hon i vår utger, kommer emellertid att delvis ådagalägga, hvartåt hon syftar.

Den insats Sigrid Stjernswärd redan gjort är stor, ej blott socialt och nationalekonomiskt, utan äfven estetiskt. Bättre än af endast data bevisas detta af det klangstarka sångareko, som återljuder från andra sidan Östersjön. Den hyllning, som vårt svenska språks främste nutida sonettskald, Bertel Gripenberg, ägnat hennes och sin älsklingsblomma *Narcissen* — skrifven inkom för katalogen 1911 — är af den styrka och skönhet, att Flora därmed återbördats åt den plats, Stiernhielm en gång anvisade henne. Och den platsen skall hon också behålla, om blott vi svenska kvinnor komma till insikt om, att blommor ej äro en lyx, utan en lifsfaktor i vår sträfvan efter skönhet åt land, hem och sinnen.

Ellen Nordenstreng.

Gift kvinnas pensionering.

Sträfvandena att ekonomiskt förbättra kvinnans ställning ha hufvudsakligen inriktat sig på den själf försörjande kvinnans utkomstmöjligheter, hvaremot intresset mindre sysslat med den gifta kvinnan, och detta otvifvelaktigt af den anledningen, att sedan kvinnan genom äktenskapet blifvit delaktig af de förmåner som härröra ur mannens lefnadsställning hon merendels betraktas såsom inlupen i den trygga och hederliga försörjningens hamn.

Allting är ju dock relativt, så äfven denna trygghet. Så påpekades från kvinnligt håll under förhandlingarna vid den folkpensioneringskongress, som under sistlidne oktober månad var samlad i Stockholm, hur ytterligt osäker den är denna *mannens försörjningsplikt*, då det gäller det stora antal hem, som lefva vid gränsen af existensminimum, hur denna trygghet kan sättas på spel äfven utan att hemmet brytes genom mannens dödsfall. Den varmhjärtade talarinnan syntes emellertid anse, att denna osäkerhet icke förefanns för de lyckligare lottade hustrurna, som äga förmånen af säker ekonomi och en god och redbar make.

I vårt kapitalfattiga land är det emellertid ett jämfö-

relsevis ringa antal hem, som hvilar på en så ekonomiskt tryggad grund, att ekonomien är oberoende af mannens arbetskraft. Äfven för de lyckligare lottade hemmen hvilar den säkra ekonomien i de flesta fall på afkastningen af mannens arbete. När detta genom mannens fränfalle upphör, tryter inkomstkällan, och änka och barn kunna stå alldeles utblottade. Minst blottställda blifva härvid änkor efter tjänstemän, emedan de i de flesta fall komma i åtnjutande af pension ur någon änkekassa. Som emellertid dessa änkepensioner icke äro tillmätta med något anspråk på tillräcklighet, ser man alltför ofta hur goda hem blifva förödda genom mannens fränfalle, äfven där änkepension faller ut. En sådan pension uppgår till några hundra, kanske ett tusental kronor. I regel torde en sådan pension uppgå till en tiondel af hvad som under mannens tjänstetid utgjort afkastningen af hans arbete. Det är ju alltid en slant, men det är icke en skälig pension. Det är en orimlig uppgift som lägges på en sådan änka, då man ifrågasätter att hon, som under mannens lifstid, om man undantager bestridandet af hushållets utgifter, i de flesta fall hvarken inhämtat någon erfarenhet om uppehållsmedlens förvärfvande eller lärt sig känna ansvar för hemmets finansiering, skall kunna uppehålla hemmets ekonomi med en till tiondelen minskad budget. Samhället, som har all anledning att vårda äktenskapet såsom institution, har synbarligen i detta som i så många andra afseenden icke funnit opportunt att bygga institutionen på en cantastligt rättvis grund.

Denna institution hvilar ju dessutom under kyrkans mäktiga hägn; och det är anmärkningsvärdt, att nu antydda missförhållande icke tillvunnit sig något synbart beaktande af kyrkans för ekonomiska synpunkter eljes icke likgiltiga representanter. I vigselformuläret förklaras tydligt, att äktenskapet har till uppgift att till makarnas inbördes hjälp lätta livets mödor. Äktenskapet skall vara medlet för en innerlig samverkan i lust och nöd, till beredande af timlig lycksalighet icke blott för stunden utan med varaktighet ända ned till tredje och fjärde led. Är det verkligen riktigt snällt af detta allvarliga och välmenande formulär att förespegla allt detta och väcka illusioner, som ändå i så många fall måste grusas? I otaliga äktenskap hänger ju hustruns timliga välfärd som på ett hår, och det kan med förtroende förutses att timlig ofärd, eller åtminstone mycket försvarade ekonomiska förhållanden för maka och barn, måste inträda, om mannens lifstråd aklippes, under det att å andra sidan mannen icke löper motsvarig risk genom hustruns ohälsa eller bortgång. Utfästelsen om den genom äktenskapet förvärfvade lekamliga lyckans fortvaro gäller därför i sådana fall endast för mannens lifstid. Hvarför så olika, det heter ju "de tu äro ett"?

Bildandet af ett hem är sålunda för hustruns del i många fall förbundet med en viss ekonomisk äfventyrlighet. Hvad beträffar de mångtusende hemmen, som äro oblidkeligen förutbestämda att bestå invid gränsen af existensminimum, är detta ett beklagligt förhållande, som icke lär kunna inom överskådlig tid afsevärdt förändras, äfven om förbättrade förhållanden äro att påräkna sedan

ålderdomspensioneringen, på den officiella utredningens väg, hunnit arbeta sig fram till en för de breda lagren gällande pensionslag. Men annorlunda ställer det sig för de väl situerade hemmen. Beträffande dessa kunna effektivare åtgärder vidtagas till skydd för änka och barn, och det bör vara en samhällets skyldighet att förordna om att där den ekonomiska förmågan finnes familjeförsörjaren genom lifförsäkring eller beredande af pension i möjligaste mån säkerställer sin familj för ekonomisk ofärd. Som ett första steg i denna riktning synes det böra tillkomma staten att beträffande sina tjänstemän åvägbringa sådan säkerhet. Har staten väl visat vägen, lär principen lätt vinna utbredning i vidare kretsar.

Förverkligandet häraf kan för statens del tänkas ske på olika sätt. En utväg, som ligger nära till hands, är att staten övertager den pensionering, som nu sker genom änke- och pupillkassor, och uttager härför erforderliga afgifter. Pensioneringsbeloppen till man och till kvinna borde dock icke utgå efter nuvarande skala, utan efter någon fördelningsgrund, som rättvist erkänner ungefär samma lefnadsbehof för kvinna som för man och som efter försäkringstekniska grunder graderar pensionens belopp, allt efter det pensionen uppbäres af hel familj, eller af endast man eller endast hustru, eller af man med barn eller hustru med barn. För viss tjänsteställning kunde sålunda pension utgå

med maximibelopp till man och hustru med minderåriga barn,

med afkortadt belopp — i olika graderingar — till man och hustru utan minderåriga barn, till änking eller änka med minderåriga barn, samt

med minimibelopp till ogift tjänstnehafvare eller änka utan minderåriga barn.

Understöd borde dessutom utgå till minderåriga, föräldralösa barn.

Man skall naturligtvis å sina håll rycka på axlarna åt slika utopiska bisarrerier. Hvarför bråka? Det skulle kosta för mycket! Ja, nog är det nuvarande systemet billigt; men är det värdigt att, såsom stundom måste ske, änka och barn skola vara beroende på listinsamling bland den aflidnes kamrater och bekanta? Visst skulle det kosta något; men vore icke ändamålet värdt någon uppoffring? Det gäller här icke blott den gifta kvinnan utan i lika grad barnen, de kommande bärarne af samhället. Vårt nuvarande pensionsväsende är i och för sig en ytterst förtjänstfull institution, men den hvilar på uppfattningar, som icke längre tillfredsställa det nutida rättssamhällets kraf på humanitet. För visso kommer det att erfordra både tid och arbete att genomföra en sådan förändring i rådande uppfattningar att en omläggning af pensionsväsendet i ofvan antydd eller likartad riktning kan verkställas. Men det arbete, som härpå nedläggas, blir med säkerhet tacksamt, ty det sker i rättfärdighetens tecken och måste föra till seger.

P. D.

Dagny 1911.

Med år 1911 börjar Veckotidningen Dagny sin fjärde årgång. Det är med glädje vi kunna konstatera att tidningen under de tre gångna åren visat sig i stånd att förvärfa en tillgifven läsekrets, stadd i ständigt stigande. Dagnys syfte — att blifva ett enande band de många svenska kvinnorna emellan i det gemensamma arbetet för gemensamma mål — är dock ännu ej i sin fulla utsträckning vunnet, och vi våga därför vända oss till Dagnys läsare med en förtroendefull vädjan att de ville i sin mån förhjälpa till ett ytterligare spridande af tidningen. Det är kvinnornas egen sak, som därigenom främjas, samtidigt som tidningen vinner i styrka och betydelse genom att, såväl ideellt taget som ekonomiskt, få en bredare basis att stödja sig på.

Främst bland de kvinnornas intressen berörande frågor, till hvilkas lyckliga lösning Dagny i sin mån skall söka medverka, vilja vi nämna vår stora politiska fråga, den kvinnliga rösträtten. Gift kvinnas rättsliga ställning — såväl som den ogifta moderns och hennes barns —, aflöningsprinciper för kvinnor, särskildt i statens tjänst anställda kvinnliga biträden, och ännu många andra viktiga frågor kräfva sin gifna plats. Med största uppmärksamhet komma vi att följa de tvenne internationella kvinnokongresser, som under året skola hållas i Stockholm — den Internationella Rösträttsalliansens stora kongress i juni månad och det Internationella kvinnoförbundets »Executive Meeting» i september — samt delgifva därunder fattade beslut och resolutioner.

Vid sidan af de tidningen närmast liggande direkta kvinnofrågorna upptar Dagny saker af mera allmängiltigt intresse. Biografier och minnesteckningar öfver framstående personer, utländska korrespondensartiklar, litteraturanmälningar och uppsatser i litterära ämnen, kultur- och reseskildringar såväl som ett urval goda illustrationer bidraga till att göra tidningens innehåll omväxlande och roande.

Vi våga vördsammast enhålla, att våra ärade prenumeranter fortast möjligt ville verkställa prenumeration å tidningen för året, därmed förekommande att afbrott i postbefordringen uppstår, samt att hvarje prenumerant ville tillföra Dagny åtminstone ännu en ny sådan. Upplagan blefve då fördubblad.

Tidningen utkommer i oförändradt skick. Pris, postarvode inberäknadt, blir som förut kr. 4: 50 pr år; kr. 2: 50 pr halfår; 1: 25 pr kvartal. Lösnummer 10 öre.

Prenumeration sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.

REDAKTIONEN.

Våra kvinnliga stadsfullmäktige.

Maria Persson, Hudiksvall.

Elin Nilsson, Sundsvall.

Elfrida Larsson, Falun.

Maria Lidström, Östersund.

Marie Louise Olde, Marstrand.

Hulda Ljungberg, Umeå.

Anna Grönfeldt, Umeå.

Maria Jacobsson, Uddevalla.

Anna Stenberg, Malmö.

Stadsfullmäktigevalen i landsorten äro nu afslutade. Så vidt vi kunnat följa invalet af kvinnliga representer har vi nu kommit upp till den ganska försvarliga summan af 35 kvinnliga stadsfullmäktige. Lägga vi härtill de två i Stockholm i våras valda, finna vi att under det första året af kvinnors valbarhet 37 kvinnliga ledamöter insatts i städernas kommunalförvaltningar. Äfven med beklagande af enskilda fall, då särskildt kompetenta kandidater uppställts men fallit igenom, få vi som helhet anse resultatet godt. Och det utgör ett giltigt bevis för att kvinnorna — trots allt motstånd som rests och som

alljämt i vissa afseenden förefinnes mot deras användande i offentliga värf — gjort sig värderade och respekterade som goda krafter, hvilka, så fort tillfälle därtill gifvits, uppkallas att göra sin insats vid sidan af männens i arbetet för ordnandet af det gemensamma samhället.

I de sista numren af Dagny för förlidet år ha porträtten af de 26 då valda kvinnliga stadsfullmäktigeledamöterna influtit, vi meddela i dag fotografi af de återstående 9 samt kortare biografiska data.

Fröken Alma Persson, Hudiksvall, vald af De

frisinnade, är född 1860, folkskollärarinna i Hudiksvall sedan 1888, erhöll 1900 ett statens resestipendium. Är suppleant i skolråd och fattigvård samt centralstyrelsemedlem i L. K. P. R.

Fröken Elin Nilsson, Sundsvall, vald af De frisinnade, är född 1871. Aflade folkskolelärarinneexamen i Umeå 1892 och är sedan 1898 lärarinna vid folkskolan i Sundsvall. Starkt intresserad för lösningen af kvinnornas rösträttsfråga var hon en af initiativtagarna till bildandet af en F. K. P. R. i Sundsvall samt innehade under tvenne år sekreterareposten inom föreningen. Ifrig nykterhetsvän är fröken N. ordförande i Hvita Bandets Sundsvallsförening.

Fru Elfrida Larsson, Falun, vald af De moderata, är född 1863. Efter att ha idkat språkstudier i utlandet verkade hon under åren 1884—92 som lärarinna vid Storckenfeldtska skolan samt Östra och Västra Elementarläroverken för flickor i Jönköping. År 1893 ingick hon äktenskap med ingenjör E. Larsson i Falun.

Fröken Maria Lidström, Östersund, vald af De frisinnade, är född 1876, aflade folkskolelärarinneexamen 1902, erhöll anställning som lärarinna vid Östersunds seminarium 1903. Med i arbetet för nykterhetssaken är fröken L. v. ordf. i Östersundsafdelningen af Hvita Bandet.

Fru Marie Louise Olde, f. Klingvall, vald af Reformpartiet i Marstrand, är född 1860. Aflade telegrafistexamen 1878, gifte sig 1884 med handlanden Carl Olde, blef änka 1891; utnämnd till föreståndare för telegrafstationen i Arvika 1901, i Marstrand 1906. Medlem i styrelsen för Marstrands F. K. P. R. samt suppleant i L. K. P. R:s centralstyrelse.

Fröken Helena Ljungberg, Umeå, vald af De moderata, är född 1865. Efter att ha genomgått Smedmans handelsskola inträdde hon 1892 som tjänsteman i Västerbottens Läns Sparbank i Umeå, där hon sedan 1910 är ordinarie kassör. Styrelsemedlem i Umeå F. K. P. R. allt ifrån föreningens bildande bekläder hon sedan 3 år tillbaka skattmästareposten inom styrelsen. Fröken Ljungberg är som bekant landsortens första kvinnliga stadsfullmäktige, då hon redan i våras vid ett fyllnadsval insattes i Umeå stadsfullmäktige; hon är således icke nyvald utan omvald.

Fröken Anna Grönfeldt, Umeå, uppställd af Nykterhets- och sparsamhetspartiet, är född 1879 i Karlskoga i Värmland. Aflade studentexamen 1898 i Uppsala samt fil. kandidatexamen 1902 vid Uppsala universitet. Genomgick profår vid Högre Realläroverket i Stockholm, tjänstgjorde 1904—1907 vid Åhlnska skolans gymnasium och 1905—1907 vid Detthowska skolan i Stockholm. Utnämndes 1907 till adjunkt vid Umeå folkskollärarinneseminarium, hvilken plats hon alltjämt innehar. Fröken G. är styrelsemedlem i Umeå F. K. P. R. samt suppleant i centralstyrelsen för L. K. P. R.

Fröken Maria Jacobsson, Uddevalla, vald af De frisinnade, är född i Frändefors, Dalsland 1864. Efter att ha genomgått Vänersborgs elementarläroverk för flickor utbildade sig fröken J. till folkskollärarinna och utexaminerades 1884 från Skara folkskollärarinneseminarium. Tjänstgjorde därefter först i Alfta i Helsingland och nu sedan 1897 i Uddevalla. Är Uddevalla folkskol-lärarekårs representant i skolrådet, styrelsemedlem i Uddevalla F. K. P. R. samt suppleant i L. K. P. R:s centralstyrelse.

Fru Anna Stenberg, Malmö, vald af Arbetarpartiet, är född 1867. Fru S. är sedan tio år tillbaka medlem af socialdemokratiska partiet. Varmt intresserad af nykterhets- och sjukvårdsrörelsen har hon ägnat aktivt arbete såväl åt dessa som åt andra sociala rörelser. Har alltifrån bildandet af Malmö F. K. P. R. tillhört denna förening.

När kvinnan känner och förstår sin plikt mot fosterlandet och grips däraf, då låter hon räddhågan och de lumpna fördomarna falla och ställer sig oförfärad i de kämpandes led utan att förlora ett grand af sitt kvinnliga väsen och sitt kvinnliga behag.

Ur ett tal af Frithiof Holmgren 1891.

Tre essaysamlingar.

Antikt ideal. Böcker och vandringar. Af *Vilhelm Ekelund*. **Stridsmän och sångare.** Af *Fredrik Böök*

Säkerligen skulle ingenting smärta Vilhelm Ekelund djupare än att veta sig populär. Han behöfver ej heller frukta det, förkunnare som han är af en esoterisk religion, ledare mot en strålande skönhetsvärld, till hvilken endast de stolta och starka äro korade, de som gå ur striden som själfsegrare. Hans lifssyn bottnar i grekisk ande, och hans religions stora profeter, som skrida förbi i Antikt ideal, bära namnen Pindaros, Sofokles, Goethe och Nietzsche. Ingen nu levande svensk diktare har som Vilhelm Ekelund upplefvat antikens skönhetslif och skönhetsdikt, dess blommande mänsklighet. På hvarje blad i Antikt ideal doftar dess lifskonst till mötes, mäktig i sin friska renhet som hafvets salta vindar. Kölen skär fräsande friskblå vågor, nuet och dess lättköpta ideal försvinna som grunda strandträsk vid kusten bakom.

I det yngre verket, Böcker och vandringar, är stoffet ej lika enhetligt och mäktigt och intrycket ej lika helhetsstarkt. Men det är som om stormens segerglädje från Antikt ideal i stället koncentrerats på några apolliniskt inspirerade sidor i den underbara hymnen till den pindariska Charis, "skönhet såsom det lysande lifsdådets eggare och tvingare". Större eller mindre till sin räckvidd, fylld af lifskampens lycka eller af dess bittraste smärta, bär dock hvarje rad hos Vilhelm Ekelund prägel af den äktborne konstnärens starka personlighet.

Själftva stilen har också — om man bortser från en viss svaghet för lånord — en skimrande glans och fast-

het. När man vill ge uttryck åt dess särtycke, kan man näppeligen finna bättre ord än ett par ur essayn om Lassalle: "Den stora stilens karaktär är knapphet — af rikedom" och ett par andra ur Aforismer: "Renhet" är ännu ej stil. Först när den genomglödats med lidelse! Det finnes en stil af så eldig renhet, att mellan satserna ligger glans och storhet som af hafsutsikter mellan de fria trädstammarna i en lund. Sophrosyne! Sophrosyne — och dock lidelsen. Ju mer eld, desto högre renhet!"

Men prosans språk är ej från början Ekelunds modersmål. Han hade redan länge varit en af versens främste, innan han formade sin prosa. Efter essayer och aforismer följer i Böcker och vandringar en afdelning praktfull lyrik af en sällsam, tung rubinglans. Se Balladens genius skrida fram mot hafvet:

Hennes ögon voro mörka
likt den tysta djupa ån
och eftertänkande hög hennes blick,
ty många människors sorger
och längtan och ångest tung
hennes hjärta har druckit,
och af djupa ödens färd
är det tungt i hennes blick
och all kärlekens längtan och hopp.

Kanske kom hon ifrån de ensliga nejder —
åsarnas tunga skogar,
eller heden och de tysta sjöar,
dunkla under höstliga bokar.

Ty hon stod i det doftande albryn
som förbländad vid det oändliga ljuset af hafvet:

som ur grubblande tanke väckt
hennes blick ur skuggan lyste
på de lysande vågornas dansar —

och den tunga svarta rosen
föll ljudlöst — tungt ur hennes hand.

* * *

Det ligger ingen naturnödvändighet i att tala om Fredrik Böök samtidigt med Vilhelm Ekelund. Om de båda herrarna någon gång träffats — och det ha de förmodligen — är jag tämligen säker på att de känt föga sympati för hvarandra. Och hur skulle det kunna vara annorlunda! Mellan Apollos söner och deras yrkesuttolkare, litteraturhistorikerna, recensenterna ex professo, är klyftan större än man skulle kunna tro. Såvida ej muserna själfva stått vid de senares vagga, såsom t. ex. vid Levertins. Det är både med stora anspråk och med en förkänsla af besvikenhet, som man öppnar en essaysamling af en hans lärjunge. Erkännas måste, att Fredrik Böök gått till sitt värf både med den samvetsgrannhet och den metodiska skicklighet, som mannen af facket nu för tiden i allmänhet besitter. Men konstnär är han inte, temperamentet är för svalt, det hela verkar sorgfälligt studium,

ej upplevelse. En viss oförmåga att hålla sig inom gränserna för de skildrade personernas egna proportioner kommer också då och då till synes. Därför kan han ej heller hos läsaren ingjuta sin egen uppdrifna beundran för "skaldekungen" Runius. Hur matt och torr förefaller inte också skildringen af Dalin, mot den Levertin trollat fram af mannen med det gåtfulla anletet! Bokens tyngdpunkt är utan gensägelse "Stagneliusfiguren" (hvarför denna olyckligt fula titel?), där framställningen stundom bäres af en fläkt från föremålets skönhetsbrinnande mystik. Men ännu väntar vår litteraturs djupaste lyriska skalde-själ på honom, som med den stora konstens slagruta skall finna vägen till hans väsens källador.

En solid vederhäftighet och ett drifvet framställnings-sätt göra likvisst Bööks bok till en nog så värdefull tillökning i vårt sparsamma förråd af litteraturhistoriska essayer. Det är blott jämförelsen, som är farlig för honom.

S. Sbd.

Boken om Tjust. Af *Ada Rydström*. C. O. Ekblad & Comp. Västervik. Del I—IV.

"För hvar och en som haft lyckan växa upp i en rik och skön natur bör det vara klart att man också får kärlek till den — —"

Så börjar *Ada Rydström* sitt företal till boken om Tjust, hon, som med sin starka hembygds-känsla förenar i sällsynt hög grad förmågan att ge något af sig själf till den fosterbygd, som gjort hennes eget lif så rikt.

I hela Tjust, i slott och stuga, väntades också med otålighet på den bebådade första delen. Den utkom 1907 och innehåller jämte andra herrgårdsbeskrifningar en förtjusande bild af författarinnans eget hem, Segersgårde. Man fäster sig särskildt vid *Sofie Adlersparres* barndomshem, Helgerum, med de patriarkaliska sederna och den underbara naturen; Blekhem med sina minnen från den tid det ägdes af friherrinnan *Maria Nordenfalk*, hvares "litterära salong" i Uppsala på 1840-talet var högt uppskattad och ofta besöktes af *Gunnar Wennerberg* och *juvenalerna*. Äfven Blekhem gästades af många bemärkta personligheter, Onkel Adam, Ad. Fr. Lindblad, m. fl.

Vidare skildras i boken om Tjust det gamla Gripska godset Vinäs, där *Aurora Königsmarck* och hennes syster, gift med *Carl Gustaf Lewenhaupt*, tidvis uppehållit sig. Därefter följer *Fågelyk*, kanske det ståtligaste och minnesrikaste godset i Tjust, med sägner från *Carl Knutsson Bondes* och *Gyllenstiernornas* tid. Dess dominerande läge i skärgården gjorde det till en viktig punkt från urminnes tider.

Med stöd af kyrkoböcker och gamla traditioner lämnar författarinnan en dräplig skildring af Eds socken och präster. Den citerade katolska bönen, som länge lästes tillsammans med andra barnaböner, ger mycket att tänka på.

Godset Windö tilldrar sig uppmärksamheten såsom i slutet af 1700-talet tillhörigt den Keyska släkten. Det är om denna trakt *Ellen Key* så gripande skrifer i *Kalmar Hembygds-kursers* programhäfte från i somras: "Det har

Joh. Lundström & C:o A.-B.

Kungl. Hofleverantör

RIKS-
4 27
22 20
20 12
74 47

PRIMA ANTHRACIT
HUSHÅLLSKOL - COKES - BRIKETTER
SKEPPSBRON 18.

ALLM.
22 88
60 19
61 98
30 60

MÄLARBADET

11 Handverkaregatan 11.

BAD-TVÄTT- och STRYKINRÄTTNING

1:a klass i alla afseenden.

OBS! Simundervisning f. damer och herrar

R. T. 38 14 — 38 15

A. T. 93 43 — 93 44.

funnits långa tider i mitt lif, då jag saknat allt intresse för min egen tillvaro, men aldrig en stund då intresset för hembygden slocknade". Ada Rydström vistades som barn en tid i Ellen Keys hem och var då hennes elev. Kanske gåfvo dessa studietimmar på Sundsholm. Ada Rydström den första omedvetna impulsen till hembygds-skildringarna. Säkert är att Ellen Key alltjämt stärkt hennes själförtroende vid utförandet af detta arbete.

I den nyss före jul utkomna fjärde delen offentliggöres några intressanta, delvis okända Bellmaniana. Dessa finnas bevarade på Odensviholm, där en ungdomsvän till Bellman, lagman Granšoug, samlat dem. Från Odensviholm går vägen till Odensvi kyrka. Där, bland kyrkogårdens granar, synes en minnesvård af sten — Gunnar Wennerbergs graf. Hans dotter är slottsfru på Odensviholm, och under sina besök i hennes hem blef han fästad vid trakten och önskade att där få sin sista hviloplats.

Så slutar det sist utkomna häftet af detta bredt anlagda företag, och ännu återstår mycket att berätta. Ett flertal vackra illustrationer pryda arbetet och ge ytterligare stöd åt den uppfattningen, att Tjust utgör en af Smålands mest idylliska trakter.

Det kunde ju vara ett och annat att erinra om författarinnans sätt att samla sitt material, att ordna och redigera det, men alldeles otillbörligt vore det att efter strängare mått mäta ett arbete skrivet på lediga stunder af kärlek till hembygden. För alla dem, som värmas vid tanken på att gammal kultur och tradition ännu finnas kvar ute på landsbygden, måste det bli ett glädjeämne att se en del af forna tiders seder bibehållna och aktade. Bakom detta arbete står en kvinna, som vid sidan af sitt egentliga lifsverk på sin fäderneärfda gård haft tid och mod att för sin hemtrakt framlägga en medryckande serie bilder från de socknar och gårdar hon känt från sin barndom.

Detta är ett exempel för oss kvinnor att taga vara på. Vi älska framför allt våra hem och vår hembygd, vi ha de största betingelser att väcka den slumrande hembygds-känslan hos alla omkring oss, vi ha helt visst förmågan att påvisa hur äfven andra vårdat och älskat den plats på jorden där vi hoppats och drömt, och det ligger i våra händer att göra hembygden kär för det släkte, som ser dagen i hägnat af våra hem.

Louise Stenbock f. Mörner.

Ett tack!

För de vänliga hälsningar, som på min femtioårsdag sändes mig från kvinnliga rösträttsföreningar och många andra, ber jag på detta sätt få frambära min varmaste tacksamhet. Särskildt vill jag äfven hjärtligt tacka alla gifvarinnorna af Johan Tiréns vackra tafla, som på ett så lefvande sätt frammanar drömmen om verkligheten, min egen dröm.

Carl Lindhagen.

Notiser.

L. K. P. R:s centralstyrelsemöte. Vid det offentliga möte, som Stockholms F. K. P. R. anordnar i samband med centralstyrelsemötet, komma tal att hållas af dr Lydia Wahlström och lektor T. Säve samt riksdagsmännen redaktör Hj. Branting och lektor K. Starbäck. Efter det offentliga mötet ger Stockholms F. K. P. R. fest å Grand Hôtel. Diskussionsämnena på det halfenskilda mötet sista aftonen blifva "Kvinnornas erfarenheter från 1910 års kommunala val" samt "Önskemål angående gift kvinnas rättsliga ställning".

Det första ämnet inledes af fröken Sigrid Kruse, Karlskrona och den nyvalda stadsfullmäktigen i Huskvarna fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, det senare af fru Anna Wicksell, Lund. Dessutom kommer författarinnan fröken Ellen Wester, Engelholm, att lämna en kort redogörelse för världssituationen ur kvinnorösträttssynpunkt. För biljetter till det offentliga mötet och anteckning till festen å Grand Hôtel hänvisas till annonser i veckans nummer af Dagny samt de dagliga stockholmstidningarna.

I Gefle folkskolestyrelse ha tack vare F. K. P. R:s vaksamhet under det gångna året insatts tre kvinnliga ledamöter. Af stadsfullmäktige invaldes sålunda folkskollärarinnan fröken Elsa Bengtsson och af kyrkostämman banktjänstemannen fröken Anna Lindborg och småskollärarinnan fröken Lina Forsman, den senare såsom suppleant.

Husmoderskolan i Karlstad. Den i hög grad mönstergilla och tidsenliga husmoderskola som ledes af fröken Nancy Envall, Karlstad, börjar denna månad sin åttonde termin. Som skolan numera förfogar öfver ej blott eget hus utan äfven egen trädgård komma kurserna, som hittills omfattat all slags matlagning och sömnadsarbeten jämte barnavård, att inom kort tillökas med en kurs i trädgårds-skötsel. Den tillslutning skolan rönt och den framgång den kunnat glädja sig åt, vittna båda om det behof den fyller och om huru den fyller detta behof.

Vi hänvisa för öfrigt till annons i dagens nummer.

Hotell Germania. För dem som ämna besöka L. K. P. R:s centralstyrelsemöte påpekas lämpligheten af att bo å Hotell Germania, som genom sitt utmärkta centrala läge vid Gustaf Adolfs torg samt sina moderata priser erbjuder stora fördelar. Se för öfrigt annons i dagens nummer.

Föreningsmeddelande.

F. K. P. R. i Nyköping har under den förlidna hösten haft att glädja sig åt ökad popularitet inom samhället och en stigande medlemsiffra. I slutet af november anordnades en talrikt besökt aftonunderhållning, då fil. dr K. Lidberg höll ett föredrag om Albert Edelfelt samt två musikälskare bidrogo med musik och åtskilliga sångnummer. Behållningen tillföll föreningens klena kassa.

Till kongressen ha medel insamlats genom kringgående af lista, hvarvid en ständig medlem lämnat 100 kr. Föreningens ordförande är den nyvalda stadsfullmäktigeledamoten fröken Annie Nysfröm.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{12}$, 2:50 för $\frac{1}{6}$ och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) **Antingen:** Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) **Eller:** Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af STINA QUINT utkommer 1911 i sin tjugonde årgång.

Ett rikt illustrerad nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1:65, halft år 90 öre.

**GYNNA DAGNYS
ANNONSÖRER!**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller 7½ öre pr mm.)

Skicklig lärarinna.

önskar plats. Svar till "23 musikalisk" und. adr. Gumælli Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Examinerad

folkskollärarinna

med flerårig praktik önskar vikariat till den 15 februari. Svar till "Elsa", Allmänna tidningskontoret, Gustaf Adolfs torg, Stockholm.

Handarbetslärarinna,

utexaminerad i år från Hulda Lundins slöjdseminarium i Stockholm, söker anställning vid flick-, folk- eller hushållsskola från början af 1911. Utmärkta betyg och referenser kunna presteras. Är fullt kompetent i klädsömnad. Svar märkt "H. H." motses tacksamt under adress Harads, p. r.

Vikariat

för vårterminen 1911 önskas af kvinnlig Fil. Kand. med magisterexamens kompetens och ämnen lefvande språk (hufvudämnen: tyska, engelska och nord. språk). Svar till Vänhem, Vänersborg.

Bättre medelålders hushållsven flicka

med goda rek. önskar strax på nyåret en verkligt bra plats att sköta hemmet för ensam dam eller herre. Svar till "Julafton 1910", box 49, Skurup.

HUSLIG

landtbrukaredotter önskar plats på nyåret i god familj på landet som hjälp i hushållet. Tacksam för svar med löneuppgift inom 8 dagar till "Familjemedlem 1910", Helsingborg p. r.

Ung, bildad dam,

som flera år vistats utomlands, önskar plats, som värdinna hos äldre herre eller som sällskap och hjälp i familj. Små pretentioner. Svar märkt "Värdinna" under adr. S. Gumælli Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Husföreståndarinneplats

sökes af bildad, huslig flicka i enkelt, bättre ungarshem. Hjälpt med grofsysslor. Svar till "Hemmet's trefnad", p. r., Strängnäs.

23 års flicka

önskar mot fritt vivre plats i bättre familj, där tillfälle gifves att få lära sig skötsel af ett eget hem, är villig deltaga i alla husliga göromål. Svar motses tacksamt till "23 år", p. r. Ludvika.

Bättre flicka

önskar på våren komma i treflig familj att lära hushåll och ett hems skötande. Svar t. "Intresserad 1911", Malmö p. r.

I ett godt hem

där husmoder saknas sökes plats af en bildad, huslig flicka. Goda betyg från föregående platser finnas. Svar till "Anna", poste restante, Falun.

Bildad, 20-årig flicka

önskar komma till ensam dam eller liten familj att vara som hjälp och sällskap. Villig betala något. Svar tacksamt till "Familjemedlem", Halmstad, p. r.

Flicka

från godt hem på landet önskar plats i familj som sällskap och hjälp, kunnig i matlagning, sömnad samt handarbeten. Lön önskas. Svar till "Familjemedlem", Fjugesta p. r.

Husföreståndarinneplats

önskas på nyåret i ett enkelt, bättre ungarshem där jungfru finnes af en 20 års elementarbildad, husligt uppfostrad flicka. Tacksam för svar till "Ingeborg", Landskrona p. r.

Ung

landtflicka af god familj önskar plats i ett bildadt kristligt hem för att hjälpa till med alla inomhus förefallande göromål. Svar med uppgift om fordringar och förmåner ställas till Helga Ekman, prästfru, Stenbocksg. 3, Lund.

Plats att förestå ett bättre hem

där husmoder saknas, önskas af medelålders bättre, huslig o. praktisk flicka. Van att med sparsamhet o. omtanke sköta sina åligganden. Svar till "Januari 1911", Lönneberga.

Hushållsven

bildad flicka söker plats i godt hem att tillträda på nyåret, som husmoderns verkliga hjälp att deltaga med matlagning, bakning, sömnad o. s. v. Svar "Enkel-Villig", Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

LEDIGA PLATSER.**En skolkökslärarinnebefattning**

är till ansökan ledig hos Styrelsen för Västerbottens läns folkhögskola i Degerfors, postadress *Vindeln*. Befattningen, som tillträdades den 1 febr. 1911, medför skyldighet att årligen hålla 6 flyttande skolkökskurser inom Västerbottens län på 6 veckor hvardera. Lön 600 kr. samt bostad och fritt vivre under kurserna. Ansökningstiden utgår den 10 jan. 1911.

Styrelsen.

E. o. lärarinnebefattningen

vid Bastebergs folkskola (litt. B) inom Motala landsförsamling, vid allmän väg en knapp nymil från Motala stad, är till ansökan ledig före den 15 nästkommande januari att tillträdas den 20 därpå följande febr. Lön 800 kr. kontant, bostad af 1 rum och kök samt vedbrand. Ansökningar, ställda till skolrådet, insändas till undertecknad.

Motala den 14 dec. 1910.

Axel Th. Svensson
Kontraktspost.

För examinerad folkskollärare eller lärarinna finnes plats såsom extra ordinarie vid fasta folkskolan i Strömslund invid Trollhättan. Lön för 8 månaders läsning under året 900 kr. kontant, 225 kr. i ersättning för bostad och vedbrand. Tillfälle till undervisning i slöjd. Ansökningar ställas till skolrådet i Vassända-Naglum och insändas till undertecknad före den 10 instundande januari.

Vänersborg den 8 dec. 1910.

C. T. Hellgren.
Kyrkoherde.

Vik. folkskolläraryrketjänst

vid lägre afdelningen vid Lucksta folkskola, litt. B. i Attmars församling, Medelpad, ledig till ansökan senast den 10 januari 1911. Skolhuset nytt med förstklassiga lokaler, vacker natur och centralt läge nära kyrkan, 7-8 km. från järnvägsstation. Lön efter 900 kr. Tillträde den 15 januari 1911. Adr. Lucksta.

Skolrådets ordförande.

**Ordinarie
lärarinnebefattningen**

vid lägre afdelningen af Tobo fasta folkskola (litt. B) i Tegelsmora församling sökes hos skolrådet inom 60 dagar efter första kungörandet häraf (den 27 dec. 1910). Lön enligt lag, 2 rum med tambur och kök samt vedbrand. Platsen tillträdades 1 juli 1911. Skolhuset af sten nära Tobo station. Adress Örbyhus.

J. F. Högfors.
Skolrådets ordförande.

Lärarinna,

kompetent att meddela undervisning åt 9-årig gosse, som nästa höst ämnar söka inträde i elementarskolans 2:dra klass samt därjämte villig att deltaga i hushållsgöromål, får den 15 jan. 1911 plats i tjänstemannafamilj på landet. Svar med betygsafskrifter, ref. och löneanspråk sändes till "X.", Stenungsund p. r.

**Husmoders- och skol-
kökslärarinneplats**

är till ansökan ledig vid Ölands folkhögskola. Tjänstgöring under vintern 6 mån. som föreståndarinna för elevhushållet, under sommaren 4 mån. som skolkökslärarinna. Föregående praktik nödvändig. Lön 700 kr., fri möblerad bostad, ved och lyse samt under tjänstgörings-tiden fri kost. Tjänstgöringen börjar nästa 25 april. Ansökan, ställd till skolans styrelse, insändes före den 10 jan. 1911 till direktör G. R. Beronius, (adr. Ölands-Skogsby) som också lämnar närmare underrättelse.

Husföreståndarinna

sökes af en änkiing med 5 barn om 5-17 år, boende i Stockholms omedelbara närhet. Fordringar: lugn, fallenhet och håg att rätt uppföstra barnen, elementarskolebildning, helst musikalisk, erfaren i ett hems skötande på ekonomiskt sätt och framför allt god karaktär. Alder 30 å 40 år. Svar till "Fabriksdirektör" under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. f. v. b.

Gynna Dagnys annonsörer!

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11-4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

**Plats som sekreterare
och bibliotekarie**

hos vetenskapsman samt ägare af stort bibliotek med omfattande utländsk korrespondens kan erhållas af ung bildad dam. Erforderliga egenskaper: ordningssinne, arbetslust och arbetsförmåga, godt uppöfvadt minne, god kännedom om åtminstone franska och tyska språken samt vana att skriva å skrivmaskin. Skriftligt svar helst med bifogande af fotografi torde sändas till "M. L.", under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

**Föreståndarinne-
platsen**

vid stadens arbets- och försörjningsanstalt å Gustafsborg förklaras härmed till ansökan ledig. Löneförmånerna äro: 600 kr. per år, fri bostad med värme, belysning och tvätt samt kost af samma beskaffenhet, som lämnas åt de å anstalten intagna personerna. Kvinnor, som genomgått särskild för detta ändamål afsedd utbildningskurs, kunna inlämna sina ansökningar jämte intyg till undert. före den 15 jan. 1911.

Karlshamn i december 1910.

ÅKE HERRLIN,
fattigvårdsstyrelsens ordf.

ÄNKEMAN med 5 barn, 8-14 år gamla, boende i närheten af Göteborg, söker en god och ädel medelålders (ca 35 år) kvinna, af aktad familj, som kan förestå hemmet och taga moderlig vård om barnen. Lön efter öfverenskommelse. Kokerska och husjungfru finnas. God skol- och allmänbildning, angenämt umgängessätt, musikalisk, frisk och stark, gladt humör, god erfarenhet i allt som förekommer i ett borgerligt hus och förmåga att göra hemmet treffligt erfordras. Den, som ej tror sig kunna uppfylla dessa fordringar, bedes vänligen ej söka platsen. Svar med uppgift å referenser jämte fotografi (hvilket returneras) bedes insändt snarast under adress "Disponent", Sv. Telegrambyråns Annonsafdelning, Göteborg.

**Kvinnlig stenograf och
maskinskrifverska,**

kunnig i engelska och tyska språken, erhåller omedelbart anställning i Oxelösund. Ansökningar till Percy Tham, Oxelösund.

Plats

i läkarfamilj att deltaga i vården af 3 små barn finnes för enkel, barnkär, pålitlig och väl rek. flicka kunnig i sömnad. 1 tim. resa från Sthlm Svar till "Nyåret 1911", Åkersberga p. r.

Barnfröken,

villig att deltaga i husliga göromål samt tillse tre barn i åldern 8, 5 och 2½ år. musikalisk, elementarbildad och något undervisningsvan, erhåller plats 1 febr.

Fru Hilda Juberg, Rogslösa.

I tjänstemannahem

i Upsala får bildad, barnhär, enkel, hushållsvan flicka plats som hushållsfröken. Medlem af familjen. Jungfru finnes. Nya Inack.-Byrån Brunkebergsg. 3 B. Sthlm.

Hushållerska

från större gods eller herrgård, skicklig i all slags finare matlagning, bakning m. m. och som med ordning och sparsamhet vill åtaga sig köket i nytt hvilohem i Värmland, får god plats 1 maj 1911, om svar med finaste rek. sändas till fru Laura Håkanson, Karlstad.

God plats

finnes vid nytt hvilohem i Värmland 1 maj 1911, för en rask och duglig husa, som är van vid servering och städning, är renlig och ordentlig såväl i sitt arbete som i sin vandel, Bästa rek. torde sändas till fru Laura Håkanson, Karlstad.

**Kvinnliga
arbetsområden.**

Utbildningskurser m. m.

Muntliga och skriftliga

upplysningar genom

**Fredrika-Bremer-
Förbundets Byrå,**

54 Drottninggatan.

Obs! De billiga priserna.

Till 42 öre mtr säljes ett parti Kulörta extra prima Congressgardiner 100 cm. breda, Allmogegardiner fr. 30 öre mtr. Filt och Schaggegardiner, Bordvaxduk, Tråd 95 öre duss. Foderdomestik 18 öre mtr. Ett parti bättre trädgårdslinor i vackra mönster. Bomullstyger fr. 30 öre mtr. Gångmattor fr. 45 öre mtr. Filtar, Gardinstuffvar, Hellyl-Cheviot, god kval. i olika färger.

Allt säljes billigt.

Stumplagret

MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stockholm.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

5%

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Mot hosta,

förorsakad af förkylning, halskatarr m. m., användes Fil. D:r P. Håkansson's Salubrin fördelaktigast till inandning medelst inandningsapparater enligt särskild beskrifning.

Partilager hos Geijer & C:o,
Stockholm.

272

Wiréns öfverfeta LANOLINTVÅL, fina världens favorittvål.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från
A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)
21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

Stockholms Musik-Institut

Brahegatan 7 B, ö. g. III.

Allm. Tel. 11596.

Vårterminen börjar tisdagen den 10 januari. Anmälningstid måndagen den 9 januari kl. $\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{4}$ samt $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{7}$ e. m. Under terminen anmälningstid måndagar och torsdagar kl. $\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{3}$ 3. För närmare upplysningar tillhandahållas prospekt

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Husmoderskolan i Karlstad

(börjar sin åttonde termin den 24 jan. 1911)

Undervisning i matlagning, bakning, garnering och uppläggning, konservering, linne- och klädsömnad, barnavård m. m. Helinackordering erhålles inom skolan. Obs! Tidsenliga lokaler i för ändamålet nyinredd villabyggnad med härligt läge. Kurser omf. 1 år, 1 termin eller 6 veckor. Prospekt på begäran. Tel. 812.

Nancy Enwall.

DAMER!

Blus Nr 1103 af hvit yllebattist med rik o. smakfull spetsgarnering endast 4.25. Dessutom föra vi ett rikhaltigt lager af nysilfver, dam-, herr- o. barnunderkläder, mössor, alla slags tyger o. väfnader, mattor, filter, sängtäcken etc. Vill Ni inbespara mycket pengar, så begär genast priskurant o. gör Edra inköp hos oss! Ni får då genast bevis på sanningen af våra affärsprinciper: enbart extra prima varor, noterade till lägsta tänkbara priser! VÄNGÅFVAN, Vasagatan 15—17, Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriaffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas värdsamt.

OBS! Gamla möbler renoveras och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: $\frac{1}{2}$ 12—2 och $\frac{1}{6}$ 6— $\frac{1}{7}$ 7 e. m.
Andra tider enl. öfverenskommelse.

F. K. P. R:s

centralstyrelsemöte.

Rum med 1 säng från 2 och med 2 sängar från 3 kr. erhålles å hotell Germania. Centralaste läge vid Gust. Adolfs torg. Telefon i hvarje rum. Innehafvare
Thérèse Hultgren

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska Snörlifssömmeriet, Norrmalmstorg 1, 1 tr.

STOCKHOLM.

Största fabrik i Skandinavien för
Damhårarbeten.

Färdiga arbeten i tusental, prima svenska hår i äkta naturfärger.

Herr o. Fru E. Malmberg.

58 Klarabergsgatan 58.

Annonsera i Dagny!

Sex präktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspellin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Charles G. Gordons lif och stordåd, ise Gagner, 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Nybyggarna i Kanada. Berättelse för barn och ungdom. Bearbetning efter Kapten Marrayat af Anna Gustafsson. 296 sidor, 39 illustr. af Nils Larsson. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

Åberopa alltid annonserna i Dagny!

Offentligt möte

med anledning af L. K. P. R:s centralstyrelsemöte hålles i Musikaliska Akademiens stora sal måndagen den 9 jan. kl. $\frac{1}{8}$ 8 e. m.

Talare: Dr Lydia Wahlström, Lektor T. Säve, Redaktör Hj. Branting, Lektor Karl Starbäck.

Entré 50 öre. Biljetter säljas å Rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6 (öppen kl. 3—5) samt vid ingången.

Efter det offentliga mötet anordnas Samkväm å Grand Hotel. Entré kr. 2:75. Anmälning sker hos kassaförvaltaren fröken Stina Quint, Artillerigatan 4 (kl. 10—6) eller å Grand Hotels växelkontor.

Halfenskildt möte

anordnas i samband med L. K. P. R:s centralstyrelsemöte tisdagen d. 10 jan. i K. F. U. K:s lokal, Brunnsgratan 3. Medlemmar af F. K. P. R. äga tillträde.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Mänsklighetens syskonlif

Floras svenska segertåg och nyaste härförare. Af Ellen Nordenstreng.

Gift kvinnas pensionering. Af P. D.

Dagny 1911.

Våra kvinnliga stadsfullmäktige.

Tre essaysamlingar. Rec. af Susy Silverbrand.

Boken om Tjust. Rec. af Louise Stenbock f. Mörner.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Prenumerations- och annonsering i Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.